

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TİCARET MÜŞAVİRLERİMİZLE ELEKTRONİK SOHBETLER BANGLADEŞ

Bilal BELYURT

Dakka Ticaret Müşaviri

06.06.2023

Genel Bilgiler

Güney Asya Ülkesi – Üniter parlamenter demokrasi

Bağımsızlık: 26 Mart 1971

Cumhurbaşkanı: Muhammed Shabuddin Chuppu (2023-

Başbakan: Sheikh Hasina (2009-

Başkent: Dakka (23 milyon nüfus)

Yüzölçümü: 147.570 km²

Para Birimi: Bangladeş Takası - BDT (1 USD = 107 BDT)

Nüfus: 169,5 milyon

Etnik Yapı: %98 Bengal

Dini Yapı: % 90,5 Müslüman % 8,5 Hindu %0,6 Budist %0,4 Hristiyan

Temel Ekonomik Göstergeler

Bangladeş	2019	2020	2020/2019 % Değişim	2020	2021	2021/2020 % Değişim	2021	2022	2022/2021 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	351,24	373,9	%6,45	373,9	416,26	%11,32	416,26	460,2	%10,5
GSYİH Büyüme	7,9	3,4	-%57	3,4	6,9	%103	6,9	7,1	%3
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	2,122	2,233	%5,2	2,233	2,458	%10,3	2,458	2,680 (tahmini)	%9
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	% 5,6	%5,7	%+1,78	% 5,7	% 5,55	%-3,5	% 5,55	%8,7	%58
İşgücü (Milyon)	70,24	70,94	%0,99	70,94	72,54	%2,24	72,54	74,46	%2,6
İşsizlik Oranı (%)	% 4,4	%5,2	%18.18	%5,2	%5,1	%-1,9	%5,1	%4,7	%-7
İhracat (Milyar \$)	40,821	36,522	% -10,53	36,522	45,753	% -25,27	45,753	55.593	%21
İthalat (Milyar \$)	68,852	63,899	% -7,19	63,899	94,840	% 48,42	94,840	103.987	%10

Dış Ticaret Verileri

(Sıralama yapılırken 2022 yılı baz alınmıştır.)

Ülkenin Dünyadan İthalatında İlk 5 Ürün (Milyon Dolar)

GTIP Kodu	GTİP Adı (Türkçe)	2021	2022
2710	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	8.191,49	8.504,47
8402-8485	Çeşitli makine ve parçaları	7.569,36	6.910,34
7201-7229	Demir ve çelik ürünleri	4.229,17	4.920,72
5201-5203	Ham pamuk	4.325,79	4.512,03
8501-8548	Çeşitli elektrikli makine ve cihazlar	4.647,31	4.278,45

Ülkenin Dünyaya İhracatında İlk 5 Ürün (Milyon Dolar)

GTIP Kodu	GTİP Adı (Türkçe)	2019	2020
6101-117	Çeşitli hazır giyim ürünleri (örme)	19.483,32	19.805,46
6201-217	Çeşitli hazır giyim ürünleri	16.158,03	17.820,6
6401-6406	Değişik niteliklerde ayakkabılar	1.013,35	1.094,44
5307	Jüt ve bitki kabuğu liflerinden iplikler	702,24	515,04
306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	372,41	288,21

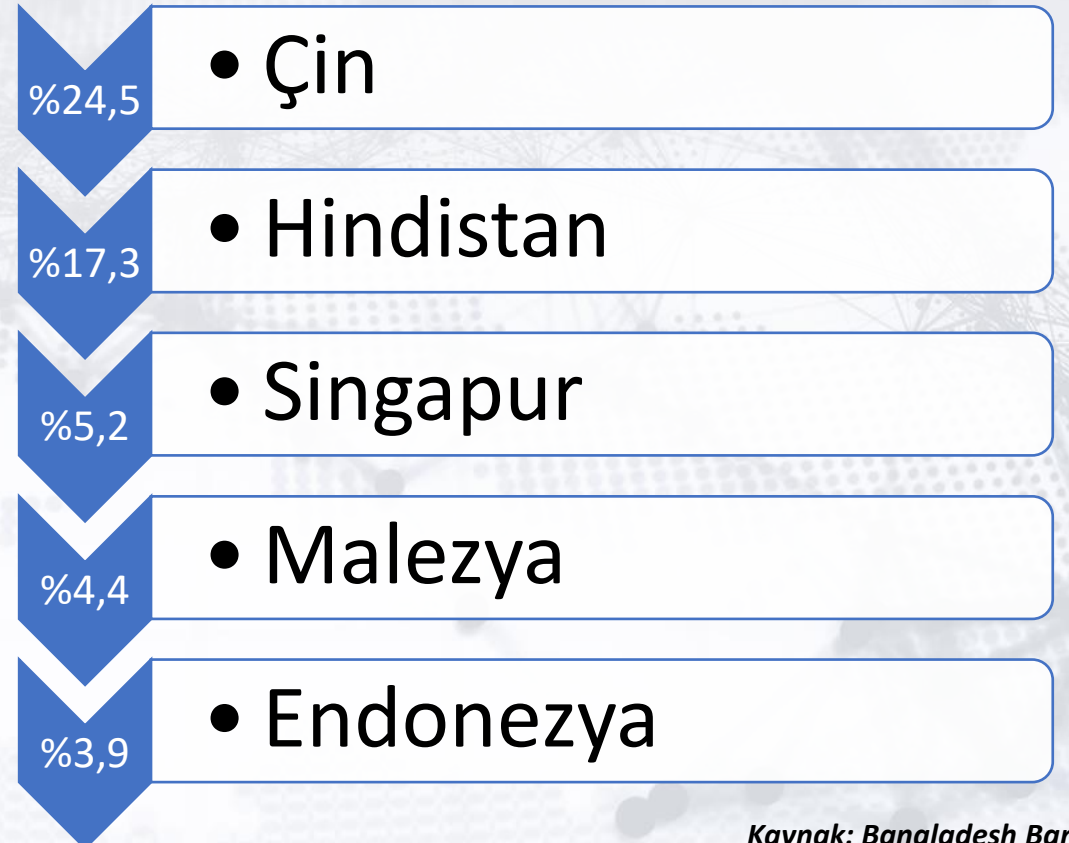
Dış Ticaret Verileri

Ülkenin İhracatında İlk 5 Ülke

Ülkenin İthalatında İlk 5 Ülke

Kaynak: Bangladesh Bank

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri

	Ülkenin Toplam İhracatı (milyon \$)	Türkiye'nin Ülkeden İthalatı (milyon \$)	Tr Pay (%)	Ülkenin Toplam İthalatı (milyon \$)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı (milyon \$)	Tr Pay (%)	Türkiye-Ülke Arası Toplam Dış Ticaret Hacmi (milyon \$)
2020	36,522	569	% 1,55	63,899	349	% 0,55	918
2021	45,753	482	% 1	94,840	573	%0,6	1.055
2022	55,593	664	%1,1	103,987	551	%0,53	1.215

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri (2021 – 2022)

	2021 MİLYON DOLAR	2022 MİLYON DOLAR	DEĞİŞİM %
İHRACAT	573	551	- %4
İTHALAT	482	664	+ %37
TİCARET HACMİ	1.055	1.215	+ %15
TİCARET DENGESİ	+91	-113	

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri (2023 – İLK 4 AY)

	2022 (ilk 4 ay) MİLYON DOLAR	2023 (ilk 4 ay) MİLYON DOLAR	DEĞİŞİM %
İHRACAT	230	123	- %46
İTHALAT	271	199	- %26
TİCARET HACMİ	501	322	+ %36
TİCARET DENGESİ	-41	-76	

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri

(Sıralama yapılırken 2022 yılı baz alınmıştır.)

Türkiye'nin Ülkeye İhracatında İlk 5 Ürün (USD)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2021	2022
5201	PAMUK; KARDE EDİLMEMİŞ VEYA PENYELENMEMİŞ	22.697.626	52.590.458
8451	TEKSTİL ÜRÜNLERİ VE TEKSTİL SANAYİ İÇİN MAKİNALAR (ÇAMAŞIR MAKİNALARI HARIÇ) (AYRINTI İÇİN RESMİ GAZ	31.110.234	47.211.499
9306	BOMBALAR, EL BOMBALARI, TORPİDOLAR, MAYINLAR, GÜDÜMLÜ MERMİLER VB. HARP MÜHİMMATI, FİŞEKLER, MERMİLER	22.678.000	31.589.042
8710	TANKLAR VE MOTORLU DİĞER ZIRHLI SAVAŞ TAŞITLARI (SİLAHLA DONATILMIŞ OLSUN OLMASIN) VE BUNLARIN AKSAM	-	27.519.800
5205	PAMUK İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ); PAMUK ORANI >= %85, PERAKENDE SATIACAK HAİE GETİRİLMEMİŞ	67.638.998	23.111.084

Türkiye'nin Ülkeden İthalatında İlk 5 Ürün (USD)

GTIP Kodu	GTIP Adı (Türkçe)	2021	2022
5307	JÜT İPLİĞİ VEYA DİĞER BİTKİ İÇ KABUKLARININ (53.03 POZİSYONUNDAKİ) DOKUMAYA ELVERİŞLİ LİFLERİNDEN İP	243.803.498	218.772.576
6110	KAZAKLAR, SÜVETERLER, HIRKALAR, YELEKLER VE BENZERİ EŞYA (ÖRME VEYA KROŞE)	24.798.625	67.444.913
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ELBİSE, ETEK, PANTOLON, TULUM VE ŞORT	25.076.759	50.462.110
6109	TİŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME VEYA KROŞE)	25.432.348	49.718.798
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT	26.102.948	38.453.701

BANGLADEŞ - SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER

- ✓ Ucuz İşgücü
- ✓ En az gelişmiş ülke statüsünden kaynaklı gümrüksüz ticaret avantajı
- ✓ Genç nüfus
- ✓ Hindistan, Çin ve Japonya gibi ülkelere olan yakınlığı

TEHDİTLER

- ✓ İklim değişikliğinin olumsuz etkileri
- ✓ Enerjide dışa bağımlılık
- ✓ Döviz rezervleri ve negatif cari denge

ZAYIF YÖNLER

- ✓ Büyümenin tek sektöre bağlı olması
- ✓ Üretim kapasitesinin ve ürün çeşitliliğinin azlığı
- ✓ Altyapı eksiklikleri
- ✓ Toprak kısıtlılığı
- ✓ Bürokratik ve adli süreçlerdeki sorunlar ve yavaşlık
- ✓ Zayıf bankacılık ve finans sektörü

FIRSATLAR

- ✓ İç pazarın büyüklüğü ve tüketim artışı
- ✓ Türkiye'ye duyulan sempati ve iş yapma isteği
- ✓ Yönetimin büyük projeler gerçekleştirme isteği

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri

FIRSATLAR VE AVANTAJLAR

- Türkiye'nin ve Türk mallarının olumlu imajı
- Yakın tarihi ve kültürel bağlar
- Ülkedeki siyasi istikrar
- THY'nin, uzun süredir her gün İstanbul-Dakka seferi gerçekleştirmesi
- En fazla ithalatın yapıldığı Çin'e olan bağımlılığın azaltılması isteği
- Orta sınıfın büyümesi ve genç nüfus
- Ucuz işgücü
- İngilizce'nin yaygın kullanımı
- Ülkenin inşaat, elektrik, ulaşım ve altyapı alanındaki artan ihtiyacı
- EAGÜ statüsü sayesinde 2026 yılına kadar AB gibi büyük pazarlara erişim

RİSKLER VE DEZAVANTAJLAR

- Hükümet kontrolü nedeniyle ülkeden döviz çıkışının oldukça zor olması
- Bangladeş'in uluslararası iş yapma kolaylığı ve şeffaflık endeksi bakımından oldukça geride olması
- Finans ve ödemeler konusunda yaşanan gecikmeler
- Adli/idari süreçler ile gümrük ve bürokratik işlemlerdeki yavaşlık
- Doğal afetlerin ve kazaların yaygın olması ve ulaşım altyapısında yetersizlikler
- Devlet ihalelerine katılmak için yerli bir firma ile ortaklık yapmanın pratikte zorunlu olması
- Yılsonu veya gelecek yılbaşında gerçekleşecek seçimler
- Ülkede faal Türk bankasının olmaması
- Yüksek ithalat vergileri

Türkiye – Bangladeş Ticari İlişkileri

Potansiyel Sektörler/Ürünler

- ❖ Tekstil sektörü (Hammadde, Kimyasal, Makine)
- ❖ Gıda ürünleri,
- ❖ Tıbbi cihaz ve ekipman,
- ❖ Kozmetik ürünleri,
- ❖ Yangınla mücadele ekipmanları,
- ❖ Kişisel koruma teçhizatları,
- ❖ Enerji (solar),
- ❖ Araçlar (soğutma sistemli nakliye aracı, scooter)

- ❖ İnşaat makine ve malzemeleri
- ❖ Kimyasal gübre,
- ❖ Tarım makineleri,
- ❖ Nehir dip tarama ve ekipmanları
- ❖ Savunma sanayi,
- ❖ Su / atık su arıtma,
- ❖ Farmasötik

- ❖ Sağlık/egitim turizmi,
- ❖ Türk dizi/filmleri,
- ❖ Mühendislik ve teknik müşavirlik

HİZMET TİCARETİ

YATIRIM ORTAMI

Bangladeş'te 1980 tarihli Yabancı Özel Yatırımların Teşviki ve Korunması Kanunu (The Foreign Private Investment – Promotion and Protection Act), yabancı yatırımcıları ulusallaştırma ve kamulaştırma gibi risklere karşı korumakta, sermaye ve karların yurtdışına çıkarılmasını garanti altına almaktadır.

Bangladeş'te bazı sektörler hariç (silah ve mühimmat, diğer savunma sanayi ve ekipmanları, ormancılık, nükleer enerji üretimi, darphane ve damga matbacılığı) tüm sektörler özel yatırımlara açıktır.

Bangladeş'te yabancı yatırımcılar %100 yabancı ortaklı şirket kurabilmektedir. Ülkede, Başbakanlığa bağlı Bangladeş Yatırım Geliştirme İdaresi (Bangladesh Investment Development Authority/BIDA) doğrudan yabancı yatırımlar da dahil yatırımların teşvikinden ve onaylanmasından sorumlu kuruluştur.

<http://www.bida.gov.bd/>

Bangladesh Investment
Development Authority

YATIRIM ORTAMI

Serbest ekonomik bölgeler dışında yatırım yapacak yabancı yatırımcıların ilk muhatap olacağı kuruluş olan BIDA, yabancı yatırım önerilerini yerli üretim ile olası etkilerini de göz önünde bulundurarak değerlendirmeye almaktadır. BIDA'nın internet sitesindeki (<https://bida.gov.bd>) *'Doing Business'* ve *'Investment Opportunities'* başlıkları altındaki bağlantılarda Bangladeş'te şirket kurulum süreçleri ve yatırım fırsatları ile ilgili detaylı bilgileri online görüntülemek mümkün hale gelmiştir.

One Stop Services: <https://bidaquickserv.org>

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

YATIRIM ORTAMI

Bangladeş'te özel ekonomik bölge yatırımları için Bangladeş Ekonomik Bölgeler İdaresi (BEZA) ve ihracat serbest üretim bölgeleri için de Bangladeş İhracat Serbest Üretim Bölgeleri İdaresi (BEPZA) ilk muhatap kurumlardır.

<https://www.beza.gov.bd>

BANGLADESH
ECONOMIC ZONES
AUTHORITY

<https://www.bepza.gov.bd/>

✓ *55 tanesi devlete ait 11 tanesi özel olmak üzere faal 66 tane özel ekonomik bölge bulunmaktadır.*

<https://www.beza.gov.bd/all-zones/>

Ülkelere özel olarak ekonomik bölgeler tahsis edilebilmektedir. (Japonya, G.Kore)

✓ 39 farklı teşvik kalemi bulunmaktadır. Çoğunluğu vergi muafiyetlerinden oluşmakta. Ayrıca enerji, ulaşım vs. gibi altyapı hizmetlerinin devlet tarafından yerine getirilmesi de söz konusu olabilmekte.

<https://www.beza.gov.bd/investing-in-zones/incentive-package/>

✓ *BEPZA'nın sahip olduğu 9 farklı şehirde 9 ekonomik bölge bulunmaktadır.*

✓ *Bangladesh Hi-Tech Park Park Authority <http://bhtpa.gov.bd/>*

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Bangladeş: Potansiyel Yatırım Alanları

Yüksek Öncelikli Sektörler *	Detay	Notlar
Endüstriyel Tarım	Süt Ürünleri, Yemelik Yağlar, Meyve ve Sebzecilik, Patates, Tarımsal Girdiler, Dondurulmuş Tarımsal Ürünler, Tavukçuluk, Balıkçılık ve Gıda	Bu alanda teknoloji geliştirilmesine ihtiyaç var
Hazır Giyim ve Tekstil	Hazır Giyim, Tekstil, Tekstil Boyaları, Tekstil Aksesuarları, Örme Giyim	Doğalgaz ve elektrik bağlantısı başta olmak üzere, altyapı eksikliği sektörün gelişimi olumsuz etkilemektedir.
Bilişim ve İletişim Teknolojileri (ICT) ve Ticari Hizmetler	BPO ve Çağrı Merkezleri, Sistem Entegrasyonu, Yazılım Geliştirme, İnternet Sitesi Tasarlama, Mobil Uygulama Geliştirme, Grafik Animasyon ve Oyun Geliştirme, Web Uygulama ve Bulut Hesaplama, Tümlşik Yazılım Geliştirme	Digital Bangladesh vizyonu kapsamında önceliklendirilen bir sektördür.
Farmaşötik	İlaç Etkin Maddeleri (API) Endüstrisi, Radyofarmaşötik Endüstrisi	Yurtiçi ilaç tüketiminin yaklaşık %95-98'i yurtiçi üretim ile karşılanmakta oluo, API ürünlerinin neredeyse tamamı ithal edilmektedir. Bangladeş'te ilaç sektörü ithalata karşı korunmakta ve sektörün ihracat potansiyeli geliştirilmeye çalışılmaktadır.
Deri ve Deri Ürünleri	Deri İşleme Tesisleri, Deri İşleme Kimyasalları, Deri Ürünleri, Çanta, Ayakkabı, Deri İşleme Makinaları	Teknoloji transferine gereksinim vardır.
Öncelikli Sektörler*	Detay	Not
Gemi İnşaatı	Küçük ve orta büyüklükteki gemi inşaatı	Büyüyen bir sektördür.
Gemi Sökümü	Bangladeş, Hindistan ve Pakistan ile birlikte gemi sökümünün en çok yapıldığı ülkelerden biridir.	İş güvenliği ve çevresel etkilerine dair eleştiriler vardır.
Ev Tekstili	Havlu, Yatak Örtüleri ve Halı	
Yenilenebilir Enerji (Rüzgar ve Güneş)	Solar Enerji, Solar Sulama Sistemleri, Evlerde Solar Enerji Kullanımı	Ülkede enerji arz açığı devam etmektedir.
Altyapı Açığına Dönük Potansiyel Sektörler		
• ICT altyapısı: Fiber Optik Kablo Ağı Altyapısı, 4G LTE Ağı, Ulusal Veri Sistemi, Teknoloji Parkları • Ulaştırma Altyapısı: Demiryolu, Karayolu, Havalimanı, Su Yolu Taşımacılığı, Liman, Köprü, Üst Geçit, Metro gibi Toplu Taşıma Sistemleri, Trafik Sinyalizasyon Sistemleri • Enerji Altyapısı: Kömür başta olmak üzere elektrik üretim santralleri, Nükleer Enerji, LNG Terminalleri, LPG Dolum ve Dağıtım Sistem/Projeleri, Doğalgaz Boru Hatları, Elektrik İletim ve Dağıtım Hatları • Su ve Nehir Yönetim Planı Altyapısı: Su Arıtma ve Dağıtım Projeleri, Sel Önleme ve Erezyon Kontrol Projeleri, Nehir Kanal Taraklaması Projeleri, • Depolama: Tahıl Silo gibi gıda arz güvenliğine dönük projeler • Turizm ve Sağlık Altyapısı: Hastane ve Oteller		

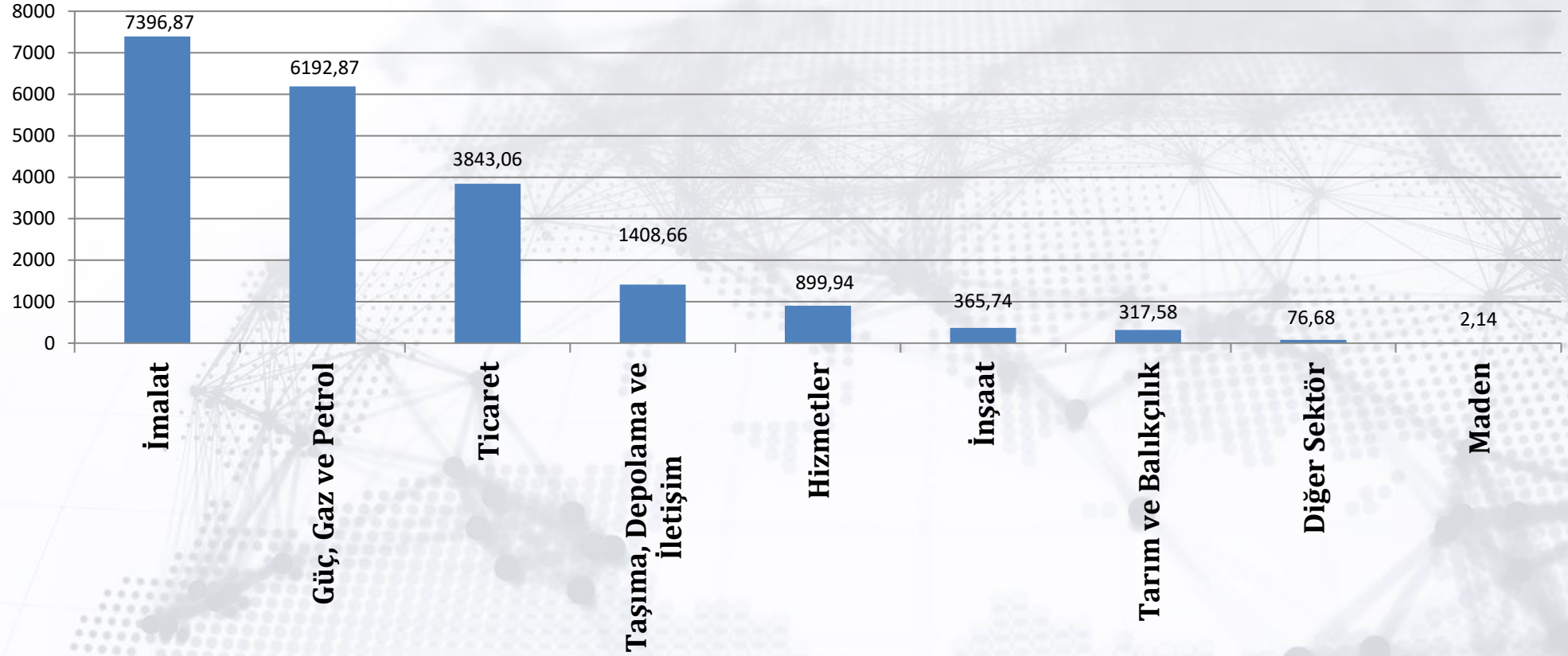
* Bangladeş Yatırım Geliştirme İdaresinden (BIDA) alınan bilgiler süzgeçten geçirilerek hazırlanmıştır. Başkaca potansiyel yatırım alanları ve detaylı bilgi için BIDA'nın internet sitesindeki (<http://www.boi.gov.bd/>) 'Potential Sectors' bağlantısı üzerinden daha fazla bilgi edinmek mümkündür.

BANGLADEŞ'TE YABANCI YATIRIMLAR

Sektörlere göre Doğrudan Yabancı Yatırımlar (DYY) Milyon Dolar

DDY Stoğu yaklaşık 21 Milyar Dolar

BANGLADEŞ'TE YABANCI YATIRIMLAR

FDI stock classified by Major Countries and Major Sectors at end-June, 2022

In million USD

Sectors Countries	Gas & Petroleum	Textile and Wearing	Banking	Power	Telecommunications	Food	Trading	Chemicals and Pharmaceuticals	NBFI	Construction	Leather and Leather Products	Agriculture and Fishing	Cement	Insurance	Fertilizer	Other sectors	Total FDI Stock	% of Total
United States of America (USA)	2977.69	103.69	183.79	162.42	6.15	3.81	87.94	0.34	256.73	2.03	0.00	2.89	0.00	280.55	0.00	87.85	4155.88	20.3
United Kingdom (UK)	36.69	389.64	1237.73	173.49	0.00	299.17	11.66	155.39	18.94	0.36	0.29	41.28	0.00	0.00	0.00	62.41	2427.05	11.8
Singapore	40.04	138.17	8.70	305.36	297.24	45.31	95.92	106.93	58.70	32.12	0.00	85.13	0.00	0.00	0.00	403.42	1617.04	7.9
China People's Republic (P.R)	0.00	422.97	0.00	693.65	0.00	1.32	56.07	8.05	0.00	64.81	12.67	1.20	0.00	0.00	0.29	211.94	1472.97	7.2
Netherlands	7.30	52.03	0.00	321.34	-0.18	585.90	78.30	61.51	0.00	10.48	30.08	0.49	89.13	0.00	8.64	187.24	1432.26	7.0
Korea, Republic of	0.00	903.56	120.69	0.12	0.00	0.16	53.72	10.43	0.00	3.09	181.38	0.00	10.89	0.00	0.00	64.04	1348.08	6.6
Hong Kong- SAR of China	0.00	614.93	101.48	82.81	5.06	1.44	49.72	0.01	1.35	2.47	34.74	1.23	112.51	0.00	0.19	163.27	1171.21	5.7
Australia	762.57	0.17	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	0.62	0.00	0.00	1.36	0.46	0.00	0.00	0.00	6.71	771.91	3.8
Malaysia	0.01	19.82	0.00	5.31	675.13	-0.10	1.03	15.33	1.20	29.49	1.19	0.20	0.00	0.00	0.00	7.42	756.03	3.7
India	0.22	151.10	195.93	99.00	0.00	22.10	24.42	29.87	0.00	4.20	0.81	2.88	24.69	7.34	0.00	111.13	673.69	3.3
United Arab Emirates (UAE)	6.33	12.48	55.70	224.67	0.01	0.93	3.00	11.24	10.38	62.06	0.00	0.00	27.70	0.00	0.00	107.31	521.81	2.5
Japan	16.97	44.36	2.00	25.69	0.00	9.10	13.46	12.38	0.00	55.92	11.46	-1.19	0.00	0.00	97.96	194.85	482.96	2.4
Sri Lanka	0.00	92.02	192.92	68.48	0.00	1.16	6.20	1.27	10.99	1.82	0.00	0.00	0.00	0.00	5.41	23.01	403.28	2.0
British Virgin Islands	0.00	226.51	0.00	3.50	0.00	0.00	3.16	1.27	0.24	0.00	0.00	0.16	0.00	0.00	0.00	140.77	375.61	1.8
Norway	0.00	0.00	31.25	0.00	300.35	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.26	0.00	0.00	22.09	353.96	1.7
Thailand	0.00	0.96	0.00	0.00	0.00	15.81	0.16	0.64	0.43	82.05	0.00	154.50	28.86	0.00	0.00	40.10	323.51	1.6
Mauritius	0.00	151.24	0.00	64.28	0.00	1.28	18.99	0.03	0.00	3.24	0.00	22.47	0.00	0.00	0.00	35.22	296.75	1.4
Taiwan: Province of China	0.00	145.64	0.00	0.00	0.00	2.80	13.06	0.00	0.00	4.11	47.28	0.00	0.00	0.00	0.00	76.05	288.94	1.4
Saudi Arabia	0.01	0.11	210.61	0.00	0.00	0.00	0.02	0.00	40.26	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.06	251.07	1.2
Pakistan	0.01	-1.56	185.26	0.00	0.00	-0.08	1.52	0.01	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	39.41	224.61	1.1
Other Countries	78.13	335.21	81.67	36.78	59.46	33.47	38.68	102.69	-8.83	7.45	18.64	5.88	7.61	-0.01	74.02	284.07	1154.92	5.6
Total FDI Stock	3925.97	3803.05	2607.73	2266.90	1343.22	1023.58	557.06	518.01	390.39	365.74	339.90	317.58	301.65	287.88	186.51	2268.37	20503.54	100.0
% of Total	19.1	18.5	12.7	11.1	6.6	5.0	2.7	2.5	1.9	1.8	1.7	1.5	1.5	1.4	0.9	11.1	100.0	

Source: FIED Management Cell, Statistics Department, Bangladesh Bank

TÜRK FİRMALARIN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

- Bazı Bangladeşli firmaların tutumlarından kaynaklı yaşanan sorunlar,
- Bankacılık sektörünün işleyiş/iş yapma pratiğinden kaynaklı sorunlar,
- Azalan döviz rezervleri ve rezerv kontrolü için uygulanmaları nedeniyle ödemelerde ve para transferlerinde gecikme
- Yüksek gümrük vergilerinin yanı sıra gümrük işlemlerinin uzun sürmesi, gümrüklerde zaman zaman öngörülemez olaylarla karşılaşılması, önemli sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bangladeş'te gümrük işlemlerinin tamamlanma süresi ortalama olarak 5-7 iş günü almaktadır. Bu süre, yükleme trafiğine ve zaman zaman meydana gelen grevlerden dolayı uzayabilmektedir. Bunun yanında, ülkenin ithalatının yaklaşık %50'si ve ihracatının %80'inden fazlasının geçtiği Chittagong Gümrük İdaresi başta olmak üzere Bangladeş gümrük kapılarında teknik ve fiziki kapasitenin yetersiz olduğu da görülmektedir.

(Vergi Oranları için: http://www.bangladeshcustoms.gov.bd/trade_info/duty_calculator)

- Diğer taraftan yabancı yatırımcılar için genel anlamda; enerji (elektrik ve doğalgaz bağlantısı) ve ulaştırma başta olmak üzere yetersiz altyapı, önceden öngörülmesi güç bürokratik uygulamalarla karşılaşma olasılığı, kurumsal kapasite eksikliği, zaman alıcı ve kestirilmesi zor yargısal ve hukuksal işleyişler, eğitimli ve kalifiye işgücü bulma temel zorluklar olarak görülmektedir.

FİRMALARIMIZA TAVSİYELER

- Bangladeşli firmalarla ilgili sağlıklı bilgiler edinilecek bir mekanizma bulunmamaktadır.
- Güven uyandırmayan Bangladeşli firmalarla kesinlikle ticaret yapılmaması
- Müşavirliğimize danışılması
- Bangladeş'e gelerek firmalar ile yüz yüze görüşme yapılması
- ❖ Bangladeş'teki ithalatçı firmalara ilişkin risk değerlendirme sürecinde ücreti karşılığı enformasyon raporu temin edilebilecek şirketler:
 - TORY CREDIT REPORTS & COLLECTIONS LTD.
 - UNIFIED CREDIT SOLUTIONS PRIVATE LIMITED (eski ismi TCM)
 - ICP (INTERNATIONAL COMPANY PROFILE)

Firma güvenilirliğini kontrol amacıyla aşağıdaki belgelerin soft copyleri istenebilir:

- DGDP Certification (Defense Purchase only)
- Trade License.
- Import Registry Certificate.
- Tax Certificate (TIN).
- Business Identification Number (BIN)
- Chamber/ Association Membership Certificate.
- Firm/ Company updated Bank statement (last 6 months).
- Firm/ Company Profile (If available).
- Any other supporting documents you prefer to include.

FİRMALARIMIZA TAVSİYELER

- ❑ İleride sorunlar/anlaşmazlıklar yaşanmaması adına Bangladeşli firmalarla yapacağınız ticarete ödeme yöntemi olarak akreditif (irrevocable ve at sight, mümkünse teyitli/confirmed) kullanılması ve zamanında sevkiyat/teslimat yapılması şiddetle tavsiye edilmektedir.
- ❑ Gümrük işlemlerinde yavaşlık söz konusu. 1969 tarihli Bangladeş Gümrük Kanunu Bölüm 82 [Section 82 of the Customs Act 1969]: 'Havalimanı gümrük kapılarında herhangi bir ithalat sevkiyatı mallar indirildikten sonra 21 gün içinde, deniz ve kara gümrük kapılarında ise 30 gün içinde (izin verilen uzatma başvuruları hariç) gümrükten çekilmezse, söz konusu malların açık artırma ile satışa çıkarılabilecektir.' hükmü yer almaktadır. Bazı ticari ihtilaflar nedeniyle konteynerlar gümrükte kalmakta ve yüksek demoraj bedelleri ortaya çıkmaktadır.
- ❑ Ticari anlaşmazlıklarda kısa sürede çözüm yolu bulabilecek bir merci bulunmamaktadır. Bu nedenle güvenilir müşteri ve doğru partner seçiminin önemli olduğu değerlendirilmektedir.

İHALELERİN TAKİBİ

Kurum	Link
E –Government Procurement	https://www.eprocure.gov.bd/resources/common/StdTenderSearch.jsp?h=t
Central Procurement Technical Unit	https://cptu.gov.bd/advertisement-notice/advertisement-goods.html
Public Private Partnership Authority	http://www.pppo.gov.bd/tenders_for_ppp_projects.php
Bangladesh Power Development Board	https://www.bpdb.gov.bd/bpdb_new/index.php/site/tender
Director General of Defense Purchase (Army, Navy and Airforce)	https://dgdg.gov.bd/dgdg/AP_TEN/new/all_tender.php
Civil Aviation Authority	https://caab.portal.gov.bd/site/page/6825b58b-e53d-42a0-adc6-f231e0a9bc06
Bangladesh Petroleum Exploration and Production Company Limited	http://www.bapex.com.bd/site/tenders/1dc7b58a-c6df-4930-811e-22977f2523a5/-
Bangladesh Fire Service and Civil Defence	https://fireservice.portal.gov.bd/site/view/go_ultimate/টেন্ডার

MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK

- Farklı ölçeklerde 2500'den fazla inşaat şirketinin bulunduğu tahmin edilmekte olup, bunların 917 tanesi REHAB – Real Estate & Housing Association of Bangladesh üyesidir.
- Ulaştırma ve enerji başta olmak üzere altyapı eksikliği ve konut ihtiyacı mevcuttur.
- Çin, Hindistan, Japonya ve G. Kore firmaları sahip oldukları finansal olanakları kullanarak müteahhitlik sektöründe etkili bir konumdadır. Bunun yanında, Bangladeş tarafının Türk firmaları ile işbirliği yapma konusunda istekli olduğu görülmektedir.
- Ülkemize olan coğrafi uzaklık, ülkenin özkaynak ve finansman yetersizliği, aşırı bürokrasi ve iş yapma elverişsizliği firmalarımızın pazara girişini olumsuz etkileyen faktörlerdir.
- Arazi kıtlığı ve zemin yapısı nedeniyle projelerin gerçekleştirilmesi ve belirlenen tarihlerde tamamlanmasında zorluklar yaşandığı görülmektedir.

Potansiyel Taşıyan Alanlar

- LNG Terminali Projeleri
- LPG Projeleri
- Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- Doğalgaz ve Petrol Arama ve Geliştirme Projeleri
- Silo Projeleri
- Kara, Demiryolu, Köprü ve Metro Projeleri
- Su ve Kanalizasyon Arıtma Projeleri
- Liman Projeleri
- Havalimanı Projeleri
- Konut Sektörü
- Oteller ve Alışveriş Merkezleri

MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK

Proje	Proje Türü	Başlama ve Tahmini Bitiş Tarihi	Tahmini Maliyet	Kaynak
Rooppur Nuclear Power Plant	Enerji	Kasım 2017 - 2025	12.65 milyar dolar	USD 11.38 billion taken as loan from the Russian Government
Padma Rail Link	Ulaşım	Ocak 2016 – Haziran 2024	4.63 milyar dolar	The Ministry of railways
Matarbari Power Plant	Enerji	Temmuz 2014 - Haziran 2024	4.4 milyar dolar	Majority of funds provided by Japan International Finance Agency (JICA)
Bangabandhu Railway Bridge	Ulaşım	2016- Ağustos 2024	1,6 milyar dolar	JICA and Government of Bangladesh
Chittagong Elevated Expressway	Ulaşım	2017- 2024	4 milyar dolar	Chittagong Development Authority (CDA)
Matarbari Deep Sea Port	liman	2020- 2026	2.4 milyar dolar	JICA, GOB
Chattogram-Cox's Bazar Railway Link	Ulaşım	Haziran 2022'da bitmesi tahmin ediliyor.	2.13 milyar dolar	Asian Development Bank, The Government of Bangladesh
Dhaka Elevated Expressway	Ulaşım	2011 - Mart 2022	1.63 milyar dolar	Italian-Thai Development Public Company, China Shandong International Economic and Technical Corporation Group
Dhaka-Chittagong High-Speed Railway	Ulaşım	2018-	11 milyar dolar	China and Australia has shown interest in financing the project. Pending government approval
Dhaka MRT Line-1 (Airport Route)	Ulaşım	2022-2026	6.1 milyar dolar	GOB, JICA
Hazrat Shahjalal International Airport Expansion	Havalimanı	Aralık 2019 - 2023	2.5 milyon dolar	Civil Aviation Authority, Bangladesh (CAAB)

MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK

Bangladeş'te Faaliyeti Olduğu Tepsit Edilen Başlıca Yabancı İnşaat Firmaları

• AECOM (ABD)	• Larsen and Toubro Ltd (L&T) (Hindistan)
• Excelerate Energy (ABD)	• Simplex Infrastructures Limited (Hindistan)
• China Harbour Engineering Company Limited(CHEC) (Çin)	• Reliance Power (Hindistan)
• China State Construction Engineering Corporation (CSCEC) (Çin)	• National Thermal Power Corporation (Hindistan)
• China Major Bridge Engineering Co. Ltd. (Çin)	• Tokyu Construction (Japonya)
• Sinohydro Corporation Ltd. (Çin)	• Sumitomo Corporation (Japonya)
• China Petroleum Pipeline Bureau (CPP) (Çin)	• Marubeni Corporation (Japonya)
• China Railway Group Ltd. (Çin)	• Korean Expressway Corporation (KEC). (Güney Kore)
• Jiangsu Etern Co Ltd (Çin)	• Hyosung Corporation (Güney Kore)
• Anhui Construction Engineering Group (ACEG) (Çin)	• Elpiji Group (Malezya)
• China Communications Construction Company (CCCC) (Çin)	• HCM Engineering (Malezya)
• M/S Ansal Buildwell Limited (Hindistan)	• Russian Rosatom State Atomic Energy Corporation (RF)
• Tania Constructions Limited (Hindistan)	• Sembcorp Industries (Singapur)
	• Italian-Thai Development Public Company (Tayland)

Bangladeş'te Altyapı Projelerinde İşbirliği Geliştirilebilecek Yerel Firmalar/Gruplar

• BEXIMCO Group	• Monico Group (Köprü)
• Orion Group	• Bashundhara Group
• Concord Group	• Bengal Development Corporation Ltd.
• Abdul Monem Group	• ITCL
• S. A Group Of Industries	• PEAL
• Toma Group	• Max Group (Demiryolu)
• Amin Mohammad Group	
• Infratech Construction Company Ltd	

FAYDALI LİNKLER

- ❖ Bangladesh Investment Development Authority (BIDA) <http://bida.gov.bd>
- ❖ Bangladesh Economic Zones Authority <https://www.beza.gov.bd>
- ❖ Bangladesh Standards & Testing Institution <http://www.bsti.gov.bd>
- ❖ Directorate General of Drug Administration <https://www.dgda.gov.bd>
- ❖ NBR - National Board of Revenue <https://nbr.gov.bd>
- ❖ Bangladesh Customs <http://customs.gov.bd>
- ❖ FBCCI - The Federation of Bangladesh Chambers of Commerce and Industry <http://fbcci.org>
- ❖ BGMEA - Bangladesh Garment Manufacturers and Exporters Association <https://www.bgmea.com.bd>
- ❖ Bangladesh Customs Duty Calculator http://www.bangladeshcustoms.gov.bd/trade_info/duty_calculator
- ❖ Bangladesh Bureau of Statistics <http://www.bbs.gov.bd>
- ❖ Bangladesh Bank <https://www.bb.org.bd>

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Bilal BELYURT

Commercial Counsellor

Embassy of The Republic of Turkey

Dhaka, Bangladesh

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr>

E-posta: dakka@ticaret.gov.tr

Tel: +8809604800117, +8809604800118

Mobile: +88013156311407, +8801319112363

TEŞEKKÜRLER